

● Snížit počet mimořádných událostí na železnici nelze jen represemi, aniž by byly řešeny možné příčiny nehod ... str. 1 ● Víte vlastně, kdo vás zastupuje? ... str. 2 ● Přejezdy – trvalá hrozba ... str. 2 ● Problémům je lépe raději předcházet ... str. 2 ● Loučení našich kolegů se strojířskými profesí a službou na dráze ... str. 2, 3 a 4 ● Kulaté jubileum trati na jižní Moravě ... str. 3 ● Nečekáný a hlavně nezvaný noční návštěvník ... str. 3 ● Nespouštěj oči z trati ... str. 4 ● Ukázka z knihy Záchraná brzda ... str. 4 ●

číslo 2

31. ledna 2021
ročník 74

Zájmy strojířů

“VLASTNÍ SILOU”

ČTRNÁCTIDENÍK ODBOROVÉ ORGANIZACE FEDERACE STROJÍŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Vyhlášeny volby do prezidia a ústřední revizní komise FSCŘ

Na základě Stanov Federace strojířů České republiky a Volebního řádu FSCŘ se budou letos v březnu konat volby do prezidia FSCŘ a ústřední revizní komise naší profesní odborové organizace.

Prezidium FSCŘ o vyhlášení voleb, které se uskuteční 25. března 2021, již informovalo dopisem adresovaným do všech základních organizací. Kolegové v ZO při této příležitosti obdrželi rovněž dvojici závazných formulářů, které jsou připraveny pro případ kandidatury do prezidia a ÚRK FSCŘ.

Příjem kandidatur na člena prezidia – zástupce oblasti FSCŘ, prezidenta FSCŘ, člena ÚRK a předsedy ÚRK je zahájen od 25. ledna 2021. Ve volbách mohou kandidovat všichni členové naší samostatné profesní odborové organizace s hlasem rozhodujícím, a to za splnění podmínek daných stanovami a volebním

řádem FSCŘ, a sice prostřednictvím formulářů, jež byly vydány k těmto volbám.

Písemné kandidatury se všemi stanovými povinnými přílohami (jsou uvedeny v závěru formulářů) musí být doručeny na prezidium FSCŘ do 11. března 2021, který je dnem uzavěrky kandidatur. Podle ustanovení platného volebního řádu nebude brán zřetel na kandidatury, které budou doručeny po tomto datu. Kompletní písemné kandidatury je tedy nutno včas dodat na adresu: Prezidium FSCŘ, Jana Želivského 2200/2, 130 00 Praha (k rukám analytika PhDr. Milošava Pykala).

Seznam kandidátů splňujících podmínky stanovené Volebním řádem Federace strojířů ČR po zde uvedeném uzavěre vyhlásí volební komise.

Stav částečné nezaměstnanosti pokračuje

Vedení akciové společnosti České dráhy na jednání dne 6. ledna projednalo společně se zástupci odborových organizací podmínky prodloužení stavu částečné nezaměstnanosti.

Vzhledem k pokračování omezené poptávky po službách železničních dopravců není schopen zaměstnavatel zcela či zčásti přidělovat zaměstnancům práci i v následujícím období.

V projednaném dokumentu se uvádí: „Pro zajištění kontinuity předchozích opatření a na základě ustanovení bodu 5.2.7. PKS na rok 2021 náleží Dotčeným zaměstnancům v době trvání částečné nezaměstnanosti v období od 1. ledna do 31. ledna t. r. náhrada mzdy ve výši 80 % průměrného výdělku a v období od 1. února do 31. března t. r. 70 % průměrného výdělku Dotčeného zaměstnance.

Zaměstnavatel se zavazuje společně s usilováním o zajištění finanční podpory ze strany orgánů veřejné moci ve spolupráci s odborovými organizacemi i o případné čerpání překážek v práci z důvodu částečné nezaměstnanosti tak, aby výkon práce v rámci fondu stanovené

pracovní doby za zúčtovací období nepoklesl pod 20 %, pokud se Dotčený zaměstnanec nedohodne se zaměstnavatelem jinak.“

Představenstvo společnosti následně tuto dohodu s odborovými organizacemi schválilo.

Jaroslav Vondrovič
prezident Federace strojířů
České republiky

Jaroslav Vincour
viceprezident a vedoucí týmu FSCŘ
pro kolektivní vyjednávání u ČD

Nekončící cesta ke spravedlnosti

Ve čtvrtek 4. února 2021 uplyne sedm let od mimořádné události, ke které došlo v roce 2014, přesně v 6.28 hod. v km 25,155 trati Šumperk-Krnov v úseku mezi Jindřichovem ve Slezsku st. hr. a žst Jindřichov ve Slezsku. Spěšný vlak č. 1661 jedoucí z Lipové Lázně do Ostravy-Svinova v sestavě řídicí vůz řady 943 – vlož. vůz ř. 043 a motorový vůz ř. 843.024-1 najel v uvedeném místě na tři spadlé duby a vykolébil oběma nápravami předního podvozku řídicího vozu. Strojvedoucí nebyl zpraven rozkazem „V“ podle článku č. 4107 předpisu provozovatele dráhy D1. Při MU nebyl naštěstí nikdo zraněn, dopravci České dráhy vznikla škoda ve výši 1 114 410 Kč. Náhradu této škody dopravce požadoval od provozovatele dráhy, tedy SŽDC, s. o. To však provozovatel dráhy odmítl.

Případ nakonec skončil v r. 2017 u Obvodního soudu pro Prahu 1, kde ČD žalovaly SŽDC o zaplacení výše uvedené částky. Soud prvního stupně žalobu zamítl s poukazem na tzv. liberální důvody, které bylo nutno dle názoru soudu v daném případě zohlednit. Ke stejnému rozhodnutí dospěl i odvolací Městský soud v Praze v roce 2019. A nakonec také Nejvyšší soud České republiky v Brně, když rozhodnutím ze dne 30. září 2020 odmítl dovolání Českých dráh.

Co jsou liberální důvody? Liberace je pojmenování právního stavu, který umožňuje zproštění objektivní odpovědnosti, například za způsobenou škodu. Pokud ovšem žalovaná strana prokáže, že vzniku škody nebylo možno zabránit ani při vykonání maximálního úsilí, které je možno v dané situaci požadovat.

Situace umožňující použití liberálních důvodů vysvětlených v předchozím odstavci však objektivně nenastala. To vyplývá zcela jednoznačně ze závěrů vyšetřování Drážní inspekce, jejíž velmi pečlivě zpracovaná Závěrečná zpráva o výsledcích šetření příčin a okolností vzniku mimořádné události č.j. 6 - 373/2014/DI ze dne 1. 9. 2014 vyčerpávajícím způsobem usvědčuje provozovatele dráhy z porušení právních předpisů. Tato ZZ je veřejně přístupná na webových stránkách Drážní inspekce www.dicr.cz v oddíle Mimořádné události a závěrečné zprávy v ročníku 2014. Drážní inspekce mimo jiné konstatovala, že „... provozovatel dráhy si byl vědom rizika možného pádu dřeviny (stromu) na dráhu... a tato rizika toleroval... Dráhu do doby vzniku MU vědomě provozoval s rizikem možného pádu nadzemních částí dřeviny na dráhu nebo na projíždějící drážní vozidlo...“ Při šetření této MU Drážní inspekce konstatovala porušení těchto právních předpisů, platných v době vzniku předmetné MU: § 22 odst. 1, písm. a) a § 22 odst. 2 písm. d) zákona o dráhách, § 2 odst. 3 vyhlášky č. 173/1995 Sb. (Dopravní řád drah), článků 49, 50 a 56 vnitřního předpisu SŽDC S4 a článků 17, 19 a 26 Metodického pokynu SŽDC č. j. S 34873/11-OP.

Už jen ze zde citovaného jasně vyplývá, že v tomto konkrétním případě nebyly ze strany provozovatele dráhy (SŽDC) naplněny liberální důvody. Provozovatel dráhy ani zdaleka nevyvaloval veškeré úsilí směřující k zabránění vzniku mimořádné události a následné škody.

Podle článku 90 Ústavy České republiky jsou soudy povolány k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. V popisovaném případě soudy nezvaly v úvahu obsah čtyřicetidvůh stránkové Závěrečné zprávy DI č. j. 6 - 373/2014/DI, jako odborného státního orgánu vyšetřujícího příčiny a okolnosti vzniku mimořádných událostí v drážní dopravě.

Je přinejmenším smutné, že některá soudní rozhodnutí nepřispívají k posilování právního vědomí nejen občanů, kteří nemají odborné právní vzdělání, ale naopak zcela oprávněně v jejich řadách vyvolávají pocit elementární nespravedlnosti, hořkosti a bezmoci dosáhnout

Případný sankční systém musí stát na racionálních základech a především se nevymezovat jen vůči jedné profesi

„Sankční systém strojířů“ je název pozmenovacího návrhu, kterým by se měl změnit zákon číslo 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo dopravy tento dokument v lednu předložilo k projednání v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky jako sněmovní tisk číslo 912. – Tolik úvodní konstatování k záležitosti, kterou naše profesní odborová organizace považuje za zcela zásadní. Svědčí o tom nejen naše stanoviska předkládaná na úrovni jednání bezpečnostní komise zřízené a pracující po loňské sérii mimořádných událostí na železnici na úrovni ministerstva dopravy, ale i písemné připomínky, jež jsme poslali Odboru drážní dopravy MD ČR. A opomenout samozřejmě nemohu ani naše důležitá jednání průběžně vedená k této věci přímo se zástupci MD ČR, Drážního úřadu, Drážní inspekce anebo s představiteli sněmovního Hospodářského výboru Parlamentu ČR.

Připomínám to proto, že obsah návrhu, jak je nyní předkládán ve sněmovním tisku, prozatím ani zdaleka neodpovídá tomu, co jsme pro smysluplné zpracování dokumentu, který je zvláště pro strojířskou komunitu mimořádně citlivý, udělali nebo ještě jsme připraveni vykonat. Především zdůrazňuji, že je pro nás nepřijatelné, že k zákonodárcům se nyní již dostal návrh, který prozatím nezohlednil to, na čem jsme se partneri při našich jednáních předem dohodli a o čem jsme se žádali.

Ostatně jak jsme s politováním zjistili, zvláště ve finální fázi přípravy dokumentu k tomu už ani nemohlo dojít. Na předložení svých písemných připomínek k návrhu doručenému nám v elektronické podobě jsme totiž dostali jen necelých čtyřadvacet hodin, a navíc se tak stalo až v době, kdy resort dopravy dokument už jen urychleně dokončoval. Je tedy zcela namístě, abychom zde konkrétně uvedli alespoň některé z připomínek, jež jsou zahrnuty do obsahu našeho stanoviska. Vzhledem k jeho značnému rozsahu zde bohužel nelze uvést vše.

Návrh zcela nesystémově řeší nahodilý výskyt mimořádných událostí represí, nikoliv

prevencí. Je snad už dostatečně známo, že represe mohou ovlivnit chování adresátů právní normy u úmyslných činů, nikoliv u činů nebalostních. Doposud nebyl v mimořádných událostech na železnici sledován žádný systém, pravidlo, podle kterého by bylo možno určit, za jakých podmínek je zvýšená pravděpodobnost vzniku mimořádné události. Zásadně však nebyla zaznamenána mimořádná událost, u níž by důvodem jejího vzniku bylo úmyslné jednání strojířů, výpravčího, dispečera, posunovače nebo jiné osoby zúčastněné na řízení a provozování dráhy nebo drážní dopravy.

V současné době se pracuje na novelizaci nařízení vlády č. 589/2006 Sb., ve které se mají řešit právě otázky délky směn zaměstnanců drážní dopravy, jejich odpočinky tak, aby došlo k vytvoření bezpečnějšího prostředí a umožnění lepšího a kvalitnějšího výkonu této profese. Stále se také vede rozsáhlá diskuze k oblasti předpisové, kterou FSCŘ i nadále považuje za jeden ze spouštěcích mechanismů nehodových událostí, a dohoda v této oblasti je zatím v nedohlednu.

Bezpečnostní komise jak na úrovni MD ČR, tak u zaměstnavatelů ČD a ČD Cargo teprve hledá způsoby, jak lze zkvalitnit výcvik, zlepšit informovanost v aktuálních dopravních situacích a jak dále zvýšit úroveň technického zabezpečení železničních tratí. Přitom už ve stádiu této diskuze, tedy bez řádného projednání, má být přijato okamžité rozhodnutí o trestání strojířů, jen jedné skupiny zaměstnanců v celé oblasti dopravy i řízení provozu! A navíc se tak má stát s nezanedbatelnými sankčními pokutami, které do původního návrhu nebyly zahrnuty.

Nelze připustit, aby jediným výsledkem činnosti ve věci omezení počtu mimořádných událostí na dráze byl vznik represivního nástroje, aniž by zároveň byly řešeny možné příčiny způsobující špatné sociální a pracovní podmínky strojířů a někdy i jejich přetížení z důvodů nevhodné sestavy směn a plnění jiných pracovních povinností.

Předložený návrh řeší sankce pouze vůči strojířům, avšak celá řada mimořádných událostí se závažnými následky vzniká v důsledku pochybení i dalších zaměstnanců drážní dopravy, např. výpravčích, posunovačů či dispečerů na dálkově řízených tratích.

Nemůžeme souhlasit s navrženou sankcí za projetí návštěvnicka. Návrh nijak neřeší závažnost projetí návštěvnicka. Praxe vzniku nehod přitom poměrně často jasně ukazuje, jak snadné je projetí návštěvnicka při náhlé změně návěští a jak vlak někdy nelze ubrzdít ve skluzu, k němuž na koleji může dojít i vlivem například lokální námrazy.

Uzavření sankce zákazu činnosti za opakované projetí návštěvnicka i finanční sankce do výše přesahující průměrnou mzdu strojířů způsobí pouze problémy v dopravě, protože každý strojíř bude dojíždět k návštěvnicku opatrně a v době ztížených adhezních podmínek bude tak jako doposud předpokládat skluz na koleji, ale z důvodu hrozící sankce bude brzdit na vzdálenosti mnoha desítek metrů před návštěvnickem, aby k němu následně popojížděl nejvyšší rychlostí, čímž budou způsobována značná zpoždění v dopravě. Bude tedy následně tento problém řešen vytvořením nové skutkové podstaty, a to jízda nízkou rychlostí?

Navrhovaná novela zákona řeší problematiku pouze úzce, mělo by se tak dívat komplexně i s vazbou na tresty zákazu činnosti ukládané soudem. Současná legislativa totiž umožňuje zaměstnavateli rozhodnout o další pracovní činnosti zaměstnance, který byl účastníkem mimořádné události podle vyhlášky č. 376/2006 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a postupech při vzniku mimořádných událostí na dráhách. K povinnosti strojířů mít u sebe osvědčení k řízení drážního vozidla by měla rovněž být navržena sankce pro dopravce, který takové osvědčení neprodleně nezanechal do systému. Omezilo by to tak dosavadní „beztrčnost“ některých dopravců a možnost zaházovat nedostatky v jejich činnosti.

I když zde uvedený výčet našich výhrad k předloženému návrhu není úplný, je z něho

zejřejší, proč s ním Federace strojířů České republiky nemůže souhlasit. A za velmi podstatné považujeme rovněž to, že tento proces přípravy „sankčního systému“ už ze samé podstaty by ještě neměl být prozatím uzavřenou záležitostí. K tomuto přesvědčení nás vede v neposlední řadě rovněž skutečnost, že předmětem jednání je stále ještě také takzvaný monitoring licencí strojířů (MLS), jenž má být v obecné rovině sice již uveden ve zde zmíněné novele zákona, ovšem detailněji má být uveden v život až novelou následující, na jejíž přípravě se rovněž už pracuje.

Rozhodně taktéž není vhodné řešit zavádění sankcí, aniž by předtím proběhl proces, kdy budou jasně stanoveny povinnosti a kompetence jednotlivých účastníků železničního provozu. Sankční systém by tedy měl být uveden v život až poté, co se podaří dosáhnout konsenzu i v ostatních s touto závažnou problematikou souvisejících oblastech projednávaných bezpečnostní komisí Ministerstva dopravy ČR.

Co k tomu všemu dodat? Naše profesní odborová organizace nemá v úmyslu zpochybňovat budoucí existenci tohoto ani případného jiného sankčního systému. Musí se však především týkat všech zaměstnanců železnice, kteří mohou způsobit závažné problémy v železničním provozu, a tedy nikoliv pouze strojířů. A klíčové důležité je pro nás zejména to, aby každý takový systém byl sestaven na skutečně racionálních základech a byly v něm zohledněny všechny smysluplné argumenty, podněty a připomínky zainteresovaných stran zúčastněných na jednáních, jež by měly vést k potřebné dohodě. V případě „sankčního systému strojířů“ se tak prozatím bohužel nestalo, a proto za stávající situace a v nyní předložené podobě by neměl být schválen. K tomuto názoru ostatně dospěla nejen Federace strojířů České republiky, ale také většina dalších partnerů, s nimiž o této důležité problematice jednáme.

Jaroslav Vondrovič
prezident Federace strojířů
České republiky

Pokračování na str. 2

